METSÄPLUS

Puunkäyttöä lisättävä. MTK:n metsävaltuuskunnan puheenjohtaja haluaa puuntarjonnan kasvavan. Sivu 11

Vähennykset käyttöön. Vähennykset keventävät metsäverotusta, ne pitää ilmoittaa itse. Sivu 15

Metsäverotus kiristyy. Pääomatulon vero nousee ja muuttuu progressiiviseksi. Sivu 13

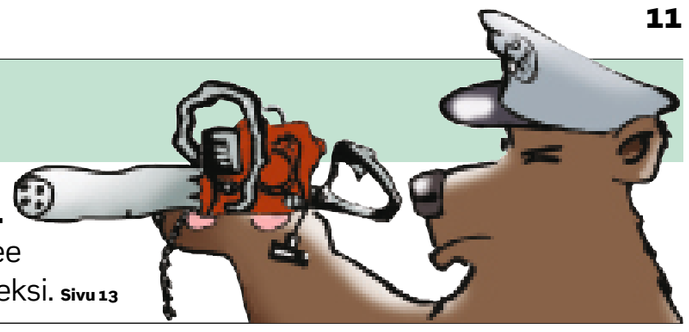

Myrskyalueen sahat täystyöllistettyjä kesään saakka

Lounais-Suomessa sahoille satelee yhteydenottopyyntöjä metsänomistajilta. Myrskypuita korjataan koko kevät. Heikko markkinatilanne ei helpota tilannetta.

Tapani- ja Hannu-myrskyt panivat Lounais-Suomen sahojen suunnitelmat uusiksi.

Metsäpäällikkö **Juha Mäki** Raunion sahalta kertoo, että myrskyjen takia metsäosasto on joutunut paiskimaan töitä kaksinkertaisesti normaaliin nähden.

”Olemme saaneet noin tuhat yhteydenottoa metsänomistajilta, jotka tarvitsevat apua myrskypuiden korjaamisessa”, Mäki kertoo.

Raunion saha pyrkii vastaamaan metsänomistajien avunhuutoihin parhaansa mukaan, ”sen verran kun ihmisiä ja koneita on vain saatu liikkeelle”.

Myrskypuiden korjuussa riittää tekemistä kesään saakka.

Toiveena vähän lunta ja paljon pakkasta

Hämeen, Satakunnan, Länsi-Uudenmaan ja Varsinais-Suomen alueilta puuta ostavan Raunion sahan hakkuukoneet olivat viime viikolla vasta ensimmäisiä päiviä maastossa.

”Meidän alueella on yleensä heikoin talvi, nyt tilanne on hieman parantunut, kun on tullut pakkasia. Ongelmana on tosin se, että lunta sataa jäätymättömään maahan”, Mäki manailee.

Pahimmassa tapauksessa kaikille myrskytuhoalueille ei päästä ollenkaan, jolleivät pakkaset ala paukkua.

Luvian sahan metsäpäällikkö **Heikki Vuorinen** kertoo, että heidän alueellaan, joka ulottuu aina Varsinais-Suomesta ja Satakunnasta Etelä-Pohjanmaalle ja Pirkanmaalle, kelirikosta on nyt selvitty. Ensimmäiset viikot myrskyn jälkeen olivat sulan maan takia vaikeita.

”Ensimmäiset myrskyleimikot on ostettu, ja vähitellen puuta alkaa tulla sahalle”, Vuorinen kommentoi.

”Tuhot suuremmat kuin arvioitu”

Molemmat metsäpäälliköt ovat sitä mieltä, että myrskyn aiheuttamat tuhot ovat suuremmat kuin julkisuudessa on kerrottu. He odottavat metsäkeskukselta tarkkoja arvioita.

MTK:sta kerrottiin viime viikolla, että joulun ajan myrskyissä kaatui arviolta noin 3,5 miljoonaa kuutiometriä puuta. Teknisesti ja taloudellisesti korjattavissa oleva määrä on huomattavasti vähemmän.

”Yksistään meidän hankinta-alueella tuhot ovat 1–1,5 miljoonan kuution välissä, josta pystytään hyödyntämään 100 000 kuutiota tukkia”, Mäki arvioi.

Mäen mukaan metsänomistajien olisi tärkeintä kartoittaa tuhot ja ottaa pikaisesti yhteyttä puunostajaan. ”Jos vielä viivyttelee, emme pysty enää ostamaan, koska puuta tulee nyt niin paljon päivittäin.”

Vuorinen taas toivoo metsänomistajilta kärsivällisyyttä, koska hankintaesimiesten puhelimet soivat taukoamatta.

”Maailmalla ei rakenneta”

Sahoilla surkutellaan heikkoa markkinatilannetta. Myrsky tuli erittäin huonoon saumaan.

”Maailmalla ei rakenneta”, Mäki valittelee. Suurin osa sahan lopputuotteista viedään ulkomaille, kotimaahan jää 20–30 prosenttia tuotannosta.

”Jos päästäisiin rakentamisessa edes vanhoihin lukemiin, päästäisiin eteenpäin”, Mäki toteaa.

Vuorinen valittelee myös tukin hinnan jatkuvaa vaihtelua. ”Sahatavaramarkkinat toimivat arvaamattomasti”, hän sanoo.

Sahatavaramarkkinoiden heikosta tilanteesta kärsivät monet puunostajat, mutta erityisen rankasti se koettelee nyt sahoja, jotka toimivat ainoastaan myrskytuhoalueella.

”Ennen myrskyä tilanne oli normaali: Puut oli ostettu talvea varten. Myrskypuut ovat kaikki ylimääräistä”, Raunion sahan Mäki harmittelee.

Myös Luvian sahalla tavalliset talvileimikot on nyt siirretty ensi vuoteen.

Viat paljastuvat vasta tuotteesta

Myrskypuissa on usein piileviä vikoja, jotka usein paljastuvat vasta valmiista sahatavarasta kuivauksen jälkeen. Sen vuoksi myrskypuista maksetaan Metlan näkemyksen mukaisesti 25–30 prosenttia alhaisempi hinta kuin tukista normaalisti, Mäki kertoo.

”Myrskypuissa paljon jännitteitä. Puu saattaa olla vioittunut pahasti, vaikka olisi jäänyt pystyyn”, Mäki selittää.

Vuorisen mukaan tukkia ei tehdä ollenkaan, jos runko on katkennut. Vain juurineen kaatuneista myrskypuista saadaan tukkia.

Sinistäjäsienet ja tuhohyönteiset eivät vielä pilaa korjuuta odottavaa puuta, mutta sahoilla ei olla varmoja, ehditäänkö kaikkia puita korjata ennen lämpimiä kelejä.

SUVI NIEMI

MARKKU VUORIKARI

Lumi hidastaa hakkuukoneen tahtia

NUMMI-PUSULA (MT)

Näkymä on kuin talvisotaelokuvasta. Lunta tuiskuttaa ja puita on sikin sokin.

Tapani-myrsky runteli klapiyrittäjä **Mika Vikmanin** tilalta noin 1,5 hehtaaria metsää. Neljä vuotta sitten harvennettu männikkö muuttui vajaatuottoiseksi, ja varttuuneeseen kuusikkoon iski täystuho.

Raunion sahan sopimusyrittäjä **Seppo Salminen** tarttuu hakkuukoneen kouralla kaatuneen kuusen runkoon ja hakee tyveä.

”Kun edes näkisi, missä puun tyvi on, niin homma helpottuisi”, kuljettaja päivittelee.

Juuripaakut ovat edessä, rungot lojuvat toistensa alla jumissa ja päälle tupruttaa taukoamatta lunta. Kun märkä lumi vielä jäätyy, painoa tulee runkojen päälle lisää. Ajouratkin peittyvät lumeen, jolloin kuljettaja ei tiedä, mistä on ajettu.

Korkeat korjuukustannukset

Myrskypuiden korjuu keskellä talvea ei suju ihan yhtä sutjakkaasti kuin uudistushakkuut kesällä, jolloin puita saa pinoon kuin tulitikkuja.

”Näiden puiden korjuu on todella työlästä ja niistä saa pinta-alaan nähden pienet kertymät”, hankintaesimies **Ville Järvinen** Raunion sahalta kertoo.

Ajokoneet joutuvat poimimaan tukkeja sieltä täältä. Kustannukset kuutiota kohti kasvavat.

Järvisen mukaan tämä on ollut puunhankkijalle vilkkain viikko viiteen vuoteen.

”Pitää jo ruveta harkitsemaan, pystyykö enää lupaamaan uusia myrskyleimikoita, koska korjuu on niin hidasta.

”Onneksi oli vakuutus”

Vikman oli onnekseen vakuuttanut metsänsä myrskyn varalta, mutta nyt hän punnitsee, pitäisikö vakuutusta laajentaa koskemaan myös hyönteis- ja sienituhoja.

Vaikka menetetykset metsässä harmittavat, Vikman suhtautuu niihin ihailtavan positiivisesti.

”Tämä on kuitenkin pieni murhe maailman katastrofeihin verrattuna. Sadan vuoden päästä tässä on taas hieno tukkimetsä.”

SUVI NIEMI

MARKKU VUORIKARI

Myrsky teki tuhojaan Mika Vikmanin tilalla Nummi-Pusulassa. Korjuu on hidasta, koska hakkuukoneen kuljettaja ei näe, missä puun tyvi on. Märimmille kohteille koneella ei voi edes mennä, sillä maat ovat sulana ja päälle sataa lämpöä eristävä lumikerros.

Södra ostaa pienet tuhoerät läpihintaan

Etelä-Ruotsin metsänomistajien sellu- ja sahajätti Södra ostaa joulun seudun myrskyjen tuhoista 40 kuutiometriä (rekkakuorma) ja sitä pienemmät erät läpihintaan. Myyjä voi pinota puut yhteen ja samaan kasaan.

Södra maksaa havupuusta tienvarressa läpihintana 450 kruunua kuoren alta mitattuna, lehtipuusta 325 kruunua. Hinnat ovat nykyisellä kruunun kurssilla noin 48 ja 37 euroa kuutiometriltä.

Hinnoittelulla halutaan auttaa jäseniä selviytymään myrskypuiden korjuusta. Tarjous on voimassa 15. maaliskuuta saakka.

Yli 40 kuutiometrin myrskytuhoerissä puut korjataan tavanomaiseen tapaan puutavaralajeittain. Myrskyä edeltäneen kauden tienvarsihinnat ovat voimassa myrskypuillekin.

Södra kiirehtii jäseniänsä tarkastamaan ja korjaamaan metsiensä tuhopuita, koska kuusen kirjanpainajia on metsissä paljon eikä kevään parveiluun ole enää pitkä aika. Metsänomistajia varoitetaan kuitenkin työn vaaroista ja kehotetaan huolellisuuteen.

Tuhoa 750 000 kuutiota

Södra katkaisi adventtimyrskyn jälkeen hetkeksi kaiken puunoston tehdäkseen tilaa jäsentensä tuhopuille.

Ostokielto peruttiin kuitenkin varsin pian, kun havaittiin, etteivät puhurit suurtuhoon kyenneetkään.

Tuhot on saatu nyt kokolailla tarkoin kartoille. Puuta on nurin jäsenten mailla noin 750 000 kuutiometriä, mikä mahtuu hyvin kevään hankintaohjelmiin.

Märät sulat maat sotkevat yhä puun kuljetuksia Etelä-Ruotsissa. Keski-Ruotsin joulupyhien eli Dagmar-myrskyn tuhot nousevat noin 5 miljoonaan kuutiometriin.

JUHA AALTOILA

KOLUMNI

Metsätalous on elinkeino

Metsätilakoon ja rakenteen kehittämistä pohtinut työryhmä jätti raporttinsa ministeri Koskiselle viime viikolla. Raportti ja siinä linjatut toimenpiteet luovat erinomaisen perustan elinkeinomaisen metsätalouden kehittämiselle.

Tilakoon kehityksen ja metsänomistuksen rakennemuutoksen ennustetaan jatkuvan tulevana vuosikymmenenä samansuuntaisena kuin aikaisemminkin. Metsäomistajat ikääntyvät ja metsätilojen keskikoko pienenee. Tämä kehitys ei ole ollut mikään yllätys, vaan trendi on ollut ennustettavissa jo viimeisen 40 vuoden ajan. Luonnollisesti tällä on vaikutus niin puumarkkinoiden toimintaan, metsätalouden kannattavuuteen kuin metsäteollisuuden investointihalukkuuteen.

Tämä trendi on käännettävissä määrätietoisella politiikalla ja työryhmäraportissa linjatut keinot antavat siihen hyvät eväät. Näitä keinoja ovat esimerkiksi perintö- ja lahjaveron huojennuksen laajentaminen metsätiloille ja yhtiömuotoisen metsätalouden kehittäminen.

Niille metsäomistajille, jotka haluavat kehittää metsäelinkeinoaan, tulee luoda siihen riittävät mahdollisuudet. Pitää löytää toimivat välineet sekä metsätilakoon kasvattamiseksi että sukupolvenvaihdosten nopeuttamiseksi. Nyt näitä keinoja on tarjolla ja tutkimusten mukaan niin, että niillä on positiiviset kansantaloudelliset vaikutukset.

Toivottavasti poliittiset päättäjät, ne samat, jotka ovat huolissaan puumarkkinoiden toiminnasta, ottavat nämä keinot käyttöön. Jos mitään ei tehdä, tiedämme mikä on kehityksen suunta.

***

Metsät ovat omistajalleen omaisuutta, työtä, tuloja, maisemaa, virkistystä ja suojelua. Varsin usein näitä kaikkia yhdessä. Metsänomistajat eivät omista ja käytä metsiään, jotta kansantaloudella tai teollisuudella menisi hyvin.

Jokaisella kansalaisella on oikeus omistaa metsää juuri sen verran kuin haluaa ja käyttää sitä juuri omista lähtökohdistaan. Mutta nykyisestä poiketen metsätalous tulee nähdä myös elinkeinotoimintana ja tämän elinkeinotoiminnan kehittämiseen yhteiskunnan tulee luoda mahdollisuudet ja kannustimet

Realiteetti kuitenkin on, että tehtiinpä miten fiksuja poliittisia päätöksi tahansa, tilarakenne muuttuu erittäin hitaasti. Puumarkkinoiden kehittämisessä pitää siis kehittää myös markkinoita, ei keksiä syitä markkinoiden ulkopuolelta. Asiakaslähtöisten palveluiden tarve ja avoin markkinainformaatio tulevat korostumaan entisestään.

Myös metsänomistukseen ja metsäyrittäjyyteen liittyvän sääntelyn vapauttaminen edistää puumarkkinoiden toimintaan ja parantaa alan imagoa.

Miksi yhteiskunnan pitää säätää, missä ja miten metsäomistaja voi käyttää omaa omaisuuttaan? Metsänomistajan on voitava harjoittaa omaa elinkeinoaan ilman turhia rajoituksia.

JUHA HAKKARAINEN on MTK:n metsäjohtaja.

juha.hakkarainen@mtk.fi

Venäjä julkisti uudet puutullit

Venäjän talouskehitysministeriö on julkaissut Venäjän WTO-jäsenyyden ehdot sisältävän pöytäkirjan, josta löytyvät tullitasot yksittäisille tuotteille.

Venäjältä vietävälle havupuulle on asetettu kiintiöt, joiden vientitulli on kuuselle 13 prosenttia ja männylle 15 prosenttia puun arvosta.

Koivulle tulee yhtenäinen 7 prosentin tulli kaikille läpimittaluokille. Hakkeen tulli poistuu kokonaan kuten useimpien metsäteollisuustuotteidenkin tullit.

Muutokset astuvat voimaan 2016.

Puutalojen tullit putoavat rajusti

Venäjälle vietävien päällystettyjen paperien tuontitulli säilyy useimmille tuotteille nykyisessä 5 prosentissa.

Aikakauslehtiin käytettävän lwc-paperin tuontitulli laskee 10 prosenttiin.

Tehdasvalmisteisten puurakennusten tuontitulli alenee rajusti. Tulli on vuonna 2016 vain 5 prosenttia nykyisen 20 prosentin sijasta. Myös ikkunoiden ja ovien tullit laskevat.

Kuormatraktoreiden ja puutavara-autojen tuontitulli Venäjälle on tällä hetkellä 25–30 prosenttia, ne laskevat nyt 10–15 prosenttiin ja vuonna 2015 edelleen 5–10 prosenttiin.

Hakkuukoneiden tuontitulli putoaa 2 prosenttiin vuodesta 2014 lähtien.

MT

METSÄSTÄ LYHYESTI

Norrskog laskee puun hintaa

Norrskogin metsänomistajayhdistys laskee havutukin hintaa 20 ja kuitupuun hintaa 10 kruunulla kuutiometriltä.

Havukuitupuun hinta laskee 320 ja tuoreen kuusikuitupuun 332 kruunuun kuoren alta mitatulta kuutiometriltä.

Hinnan pudotusta perustellaan sahatavaran huonolla markkinatilanteella ja yhä heikommalla eurolla. Vahva kruunu vaikeuttaa Ruotsin sahojen kilpailua Euroopan heikoilla lankkumarkkinoilla.

Komatsulle isot kaupat Brasiliaan

Komatsu Forest on myynyt noin 1,4 miljardin kruunun eli noin 160 miljoonan euron metsäkoneet brasilialaiselle paperiteollisuusyritykselle.

Sopimus käsittää kaikkiaan 120 konetta, Komatsun kaivinkoneita, jotka on varustettu kaato-karsintalaitteilla sekä Uumajassa Ruotsissa valmistettavia ajokoneita.

Sanomalehtipaperin hintaan kevyt nousu

Ruotsin paperiteollisuus on onnistunut neuvottelemaan korotuksen sanomalehtipaperin hintaan kotimarkkinoilla, kertoo lehden julkaisijoiden yhteisostoryhmän puheenjohtaja **Anders Westermark**.

Hänen mukaansa korotusprosentti on yksinumeroinen. Paperiteollisuus halusi lyhyttä sopimusta, mieluummin vuosineljänneksen kuin vuoden.

Westermark ei kerro, kuinka pitkään sopimus on voimassa.

M-real myy loputkin Reflexin tehtaalta

M-real myy saksalaisen Reflexin tehtaan Premium paper -liiketoiminnan Walzmühle AG:lle.

Premium paper -tuotteita käytetään muun muassa kirjoissa, kalentereissa ja kirjekuorissa.

Kauppa vähentää M-realin liikevaihtoa 20 miljoonalla eurolla vuodessa.

M-realille ei jää myynnin jälkeen toimintaa Reflexin tehtaalle.